

Araştırma Makalesi

Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin Yeşil Yönetim ve Sürdürülebilirlik Algısının İncelemesi

Feyza AKGÜN

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, SBF

feyzaakgun@hotmail.com.tr, ORCID: 0000-0002-8474-6023

Öz

Bu çalışmanın amacı, sağlık yönetimi öğrencilerinin yeşil yönetim ve sürdürülebilirlik kavramlarına ilişkin çağrışımlarının araştırılmasıdır. Ayrıca, öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak açık uçlu sorular sorulmuş bu soruların cevapları ana başlıklar altında birleştirilerek yorumlanmış ve metaforik incelemeler yapılmıştır. Son olarak öğrencilerden görüşmelere gelirken ilgili çalışmanın öğrencilerde uyandırdığı fikirlere yönelik fotoğraflamaya dayalı görseller (fotoğraflar) getirilmesi istenerek bu fotoğraflar kapsamındaki öyküler (metinler) oluşturulmuştur. Öğrencilerin sürdürülebilirlik konusunda değindikleri önemli tema olan geri dönüşüm faaliyetleriyle ilgili verdiği bilgiler incelenmiş ve bu konudaki bilgi düzeylerinin yeterli olduğu kanısına varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Sağlık yönetimi öğrencileri, sürdürülebilirlik, yeşil yönetim

JEL Sınıflandırma Kodları: M11, M14, M54

An Examination of Health Management Students' Perception of Green Management and Sustainability¹

Abstract

The aim of this study is to investigate the associations of health management students with the concepts of green management and sustainability. In this study, green management and sustainability concepts were researched, semi-structured interviews were conducted with students, and open-ended questions were asked. The answers to these questions were combined under main headings and interpreted. Metaphorical examinations were conducted, and finally, students were asked to bring visuals (photographs) based on the ideas that the relevant study aroused in them while coming to the interviews, and stories (texts) related to these photographs were created. The information provided by students on recycling activities, which is an important theme they touched on in terms of sustainability, was examined, and it was concluded that their knowledge level on this subject was sufficient.

Keywords: Green management, health management students, sustainability

JEL Classification Codes: M11, M14, M54

¹ Extended abstract is presented at the end of the article

Geliş Tarihi (Received): 24.10.2024 – Kabul Edilme Tarihi (Accepted): 02.12.2024

Atıfta bulunmak için / Cite this paper:

Akgün, F. (2024). Sağlık yönetimi öğrencilerinin yeşil yönetim ve sürdürülebilirlik algısının incelemesi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(4), 1144-1171. doi: 10.18074/ckuiibfd.1572866

1. Giriş

Küresel ısınma ve iklim değişikliklerinin gün geçtikçe artan etkileri yönetimlerde yeşile dönmenin ve sürdürülebilirlik çalışmalarının önemini ortaya koymaktadır. Topluma çevre sorunlarına duyarlı bireyler kazandırmanın yolu bireylerde yeşil yönetim ve sürdürülebilirlik kavramlarının algılanması ve geliştirmesiyle mümkündür. Nüfus artışı, kentleşme ve iç göç gibi sebeplerden dolayı ihtiyaçların yalnızca çeşitlenmekle kalmayıp arttığı; ancak kaynakların giderek azaldığı, kirlendiği ve hatta yok olmaya başladığı günümüz dünyasında en çok telaffuz edilen kavramlardan biri “sürdürülebilirlik”tir (Şen, Kaya ve Alpaslan, 2018). Sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma kavramları, dünyamızda çevresel düzensizliklerin ve bozulmaların giderek arttığı son yılların en çok tartışılan konularının başında gelmektedir (Yeni, 2014). Sürdürülebilirlik ancak onu tüm toplum için kültür dönüştürücü, yaratıcı bir proje olarak gördüğümüzde elde edilebilir bu nedenle sanatın ve kültürün arzu edilir bir geleceği şekillendirme potansiyelini tartışmak önemlidir (Packalén, 2010). Çevresel sürdürülebilirlik programları, fiziksel kaynakların kullanımını azaltma eylemlerini, 'her şeyi geri dönüştür/geri dönüştürülmüş satın al' yaklaşımının benimsenmesini, tükenbilir kaynaklar yerine yenilenebilir kaynakların kullanılmasını, toksik maddelerin üretimini ortadan kaldırmak için üretim süreçlerinin ve ürünlerinin yeniden tasarlanmasını ve yaşanabilirliği veya güzelliği için değer verilen doğal yaşam alanlarının ve ortamların korunmasını ve restore edilmesini içerir (Sutton, 2004). Yeşil yönetim: üretimin, insan kaynakları faaliyetlerinin, pazarlama, muhasebe ve arge faaliyetlerin tüm işletme fonksiyonlarında yeşil düşünceyle uygulamaları olan bir yönetim tarzıdır (Kurt, 2024).

Yeşil yönetim son yıllarda ilgi çeken bir konu haline gelmiştir. Çevresel zararlar, hava kirliliği, su kirliliği, temiz suyun ulaşımının zorlaşması, sağlıksız beslenme ve daha birçok sorun; toplumu sağlıklı yaşamın önemine, yani çevre dostu ürün ve hizmetlere duyulan ihtiyaca yönlendirmiştir (Raharjo, 2019). Bugün, sadece yöneticiler arasında değil, işletme alanındaki öğrenciler arasında da yeşil yönetime yönelik yeni bir motivasyonun var olduğu yadsınamaz. Ancak bu coşku müfredatta, öğretim materyallerinde ve fakülte kariyerlerinde ve ilerlemesinde daha resmi bir şekilde ortaya çıkmaya yeni başlamıştır (Marcus ve Fremeth, 2009b). Sağlık sektörü gibi köklü bir hizmet sektörünün yeşile dönmeye payı oldukça büyüktür ve bu bağlamda geleceğin sağlık yöneticilerinin yeşil yönetim ve sürdürülebilirlik adına bilgi birikimine sahip olmaları ve gelecekte bu bilgi birikimini iş hayatında uygulamaları gerekmektedir.

Bu çalışma ile, sağlık yönetiminde özellikle hastanelerde yeşil yönetimin ve sürdürülebilirliğin örneklerinin gelişebilmesi için geleceğin sağlık yöneticilerinin algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada, yeşil yönetim ve sürdürülebilirlik kavramları literatürde kapsamlı taranacak, yeşil yönetim ve sürdürülebilirlik kavramları araştırılacak ve ayrıca öğrencilerle yarı

yapılandırılmış görüşmeler yapılarak açık uçlu sorular sorulacak bu soruların cevapları ana başlıklar altında birleştirilerek yorumlanacak, metaforik incelemeler yapılacaktır. Son olarak, öğrencilerden görüşmelere gelirken ilgili çalışmanın öğrencilerde uyandırdığı fikirlere yönelik fotoğraflamaya dayalı görseller (fotoğraflar) getirilmesi istenecek ve bu fotoğraflar kapsamındaki öykülemeler (metinler) oluşturulacaktır. Görseller ve öğrencilerin görsel yorumlamaları ve yarı yapılandırılmış açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar ile öğrencilerin algıları incelenecektir. Sürdürülebilirliğin Türkiye’de daha özel olarak hastanelerde uygulamaları üzerinde durulacak ve sürdürülebilirlik kavramının öğrencilere ne ifade ettiği, bu konuda oluşan algının gelecekte sürdürülebilirliğe sağlayabileceği faydalar üzerine düşünülecektir.

2. Literatür Taraması

2.1 Sürdürülebilirlik

Tüm insanların, insan yaşamının nihai olarak bağlı olduğu, sınırlı miktarda doğal kaynak ve kırılgan ekosistemlere sahip bir gezegende yaşadığını kabul eden bir dizi tanım vardır (Jones, Clarke-Hill, Comfort ve Hiller, 2008). Sürdürülebilirlik, şimdiki zamanımız ve geleceğimiz hakkında sürekli, devam eden bir arama ve öz-yansıtma süreci olarak görülebilir (Packalén, 2010). Sürdürülebilir teriminin özü, zaman içinde sürdürülebilendir, bu çıkarımsal olarak, sürdürülemez olan herhangi bir toplumun uzun süre sürdüremeyeceği ve bir noktada işlevini yitireceği anlamına gelir. Toplumsal sürdürülebilirlik genellikle üç örtüşen, karşılıklı olarak bağımlı hedeften oluştuğu düşünülür: çevresel olarak sürdürülebilir veya çok uzun vadede uygulanabilir bir şekilde yaşamak, ekonomik olarak sürdürülebilir bir şekilde yaşamak, uzun vadede yaşam standartlarını korumak ve şimdi ve gelecekte sosyal olarak sürdürülebilir bir şekilde yaşamak (Heinberg, 2010).

Sürdürülebilirlik kavramı 1970'lerdeki erken Birleşmiş Milletler konferanslarına dayanır ve sürdürülebilir kalkınmadan ayırmak giderek zorlaşmış olup, bu iki kavram birbiriyle karıştırılmaktadır. “Sürdürülebilirlik” belirli bir faaliyete, sürece veya doğal kaynakların kullanımına devam etme konusunda uzun vadeli yeteneği ifade eder ve en geniş küresel ekolojik idealler için kapsayıcı bir ilke olarak değerli olmaya devam eder. Burada gündeme gelen konu, gelecek nesillere yaşayan bir gezegen bırakmak ve sürdürülebilirlik kavramının bir çevre yönetimi hedefi olarak belirlenmesidir (Benson ve Craig, 2014). Sürdürülebilirlik konusu, enerji, ekonomi ve çevre üçgeninin tam merkezindedir ve bu yüzden hükümetler bunlara bağlı örgütlerin dışında sosyal, fen ve doğa bilimcilerine, politikacılardan yerel ve uluslararası çevre örgütlerine kadar uzanan çok geniş bir yelpazede tartışılır. Kavramın çok boyutlu yapısı nedeniyle bu konu üzerinde çalışma yapan farklı bilim dalları farklı yaklaşımlar ve farklı tanımlar geliştirmişlerdir (Yeni, 2014).

Çoğu insanın sürdürülebilirliğin anlamı hakkındaki düşünceleri muhtemelen basittir. Sürdürülebilirlik, insanın hayatta kalması ve ekolojik felaketten kaçınması ile ilgilidir, öte yandan, profesyonel söylem karmaşık ve tekniktir. Ancak her iki söylemin paylaştığı şey, antroposentrik bir bakış açısıdır. Sonuçta önemli olan insanın hayatta kalması ve refahıdır. Doğa resme yalnızca bir araç olarak girer (Jamieson, 1998). Sürdürülebilirlik kavramında akademik ve ekonomik çevreler tarafından en çok tartışılan kısım ekonomik amaçlar ile çelişen çevresel amaçların, kavram konusunda bir belirsizlik yaratmasıdır (Altuntaş ve Türker, 2012).

Sivil toplum kurumlarından özel şirketlere, çevreden ekonomiye, kamu maliyesine, finansa ve hatta bunun bütçe, borçlanma, sosyal güvenlik alanı gibi alt bileşenlerine kadar hemen hemen gündelik hayatın her alanında ve aşamasında karşımıza çıkan nadir kavramlardan biri sürdürülebilirlik olmuştur. Bu kavramın ilk kez tarım, ormancılık, balıkçılık gibi yenilenebilir kaynaklar alanında kullanıldığı ve köklerinin 1713'lere kadar uzandığı yönünde literatürde yaygın bir kanı hâkimdir (Şen, vd., 2018).

Doğal kaynakların hızla tükendiği günümüz tüketim çağında sürdürülebilirliği devam ettirmek oldukça önemlidir. İnsanların yaşamlarını sürdürebilmeleri için çevreyi koruması sürdürülebilirliği sağlaması gerekmektedir. Çevre artık insan ilerlemesi için büyük bir sınırlama haline gelmiş ve sosyal sürdürülebilirlik temelde önemli olsa da çevresel sürdürülebilirlik ve yaşam destek sistemlerinin bakımı sosyal sürdürülebilirliğin ön koşulu olmuştur (Goodland, 1995). Sürdürülebilirlik kavramı ülkelerin gelişmelerine paralel olarak ortaya çıkan çevre sorunlarının önleyebilme ve ekosistemi koruma hususlarına odaklanmıştır (Karakurt Tosun, 2009). Sürdürülebilirlik sorunları, insanların değer verdiği şeylerin veya çevrenin niteliklerinin zor veya geri döndürülemez bir şekilde kaybolma riski olduğu her yerde ortaya çıkar, bu tür riskler olduğunda harekete geçmek için bir aciliyet derecesi vardır (Sutton, 2004).

2.2 Yeşil Yönetim

Yeşil yönetim, bugünün ihtiyaçlarına yönelik kararları çevre dostu uygulamalar kapsamında almak ve sürdürülebilirlik için gelecek nesillerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak çevresel sorumlulukla geleceği tasarlamak olarak tanımlanmaktadır (Çakanel, İrmış ve Çoban, 2022). Yeşil yönetim birçok nedenden dolayı önemlidir, çünkü insanlar yöneticilerden kaynakları akıllıca ve sorumlu bir şekilde kullanmalarını, çevreyi korumalarını, insanların tükettiği son mallarda bulunan hava, su, enerji, mineral ve diğer malzemelerin miktarını en aza indirmelerini, bu malları yenilemek için doğaya başvurmak yerine mümkün olduğunca geri dönüştürmelerini ve yeniden kullanmalarını, doğanın sakinliğine, dinginliğine ve güzelliğine saygı göstermelerini, iş yerinde ve topluluklarda insanlara zarar veren toksinleri ortadan kaldırmalarını beklerler. Ahlaki veya normatif bir bakış açısından, yeşil yönetim yükümlülüğü mutlaktır ve yeşil

olmanın "karlı" olup olmadığı yalnızca kısmen önemlidir (Marcus ve Fremeth, 2009).

Çevresel unsurlara duyarlı işletmecilik, çevre dostu yönetim olarak da adlandırılabilen yeşil yönetim yaklaşımı, işletmelerin faaliyetlerinde odakları çevre olarak hareket edilmesidir. Bu, işletmelerin çevreye zarar vermeyen ya da olabildiğince az zarar veren teknolojiler kullanmaları, operasyonel faaliyetlerinde çevresel etkileri minimize etmeye çalışmaları, tüm gerçekleştirdikleri faaliyetlerde çevresel etkileri ve faktörleri dikkate almaları, çalışanlarına çevre bilinci konusunda eğitimler vermeleri vb. faaliyetlerin bütününe kapsayan anlayışı gerektirir (Erdirençelebi ve Karakuş, 2018). Yeşil yönetim, üst düzey yönetimden atölyeye kadar şirketin tüm üyelerinin bağlılığını talep eden bir yönetim konseptidir. Böylece, yeşil yönetim en iyi olmakla ilgilidir, en iyi olmak için çabalamayan çok az şirket vardır ve günümüzde çabalamak küresel olarak rekabet etmek için yeterli değildir (Taylor, 1992). Firmaların yeşil yönetimi benimsemek için geliştirebilecekleri kritik eylemleri analiz etmek için dört bakış açısı dikkate alınır: faaliyet sektörü, yeşil yönetim benimsemesinin itici güçleri, çevresel eylemlerin stratejik ufku ve strateji düzeyi (Garzella ve Fiorentino, 2014). İnsanlar doğal kaynakların hızla tükendiğine gün ve gün daha yakından şahit olduğu için organizasyonlar yeşil yönetimle ilgili daha gerçekçi kararlar almaya başlamış ve bu kararların sonucunda şirketler hem çevreyi korumak hem rekabet avantajı sağlamak için yeşil yönetim ilkelerini benimsemeyi hedeflemiştir.

3. Araştırma Metodolojisi

Bu çalışmanın amacı, sağlık yönetimi öğrencilerinin yeşil yönetim ve sürdürülebilirlik kavramlarına ilişkin çağrışımlarının neler olduğunun belirlenmesidir.

3.1 Örneklem Seçimi ve Veri Toplama

Çalışmanın amacı gereği, araştırmanın evreni Sağlık Yönetimi Bölümü'nde okuyan öğrenciler olup, örneklem olarak Ankara'da eğitimini sürdüren Sağlık Yönetimi öğrencileri seçilmiştir. Araştırmada, amaçlı örneklemden hareketle, katılımcı olarak Sağlık Yönetimi bölümü üniversite öğrencilerinden oluşan 15 kişiden veri toplanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerden 12 tanesi kadın, 3 tanesi erkektir.

Nitel yöntemle tasarlanmış araştırmalarda konuyla ilgili ayrıntılı kavrama sürecine ulaşma çabası vardır ve bu yönüyle araştırmacı gerçekliğin izini sürer ve katılımcının öznel bakış açısına önem verir (Karataş, 2015). Nitel araştırmalarda araştırmacı konuyla ilgili genel ve kendi bakış açısıyla sınırlandırılmamış açık uçlu sorular sorarak konuyu aydınlatmaya çalışır. Katılımcının konuyla alakalı düşünceleri, deneyimleri, yorumları ve algısına ulaşmak amaçlanır. Bu çalışmada ilk olarak yarı yapılandırılmış sorularla görüşmelerden, ikinci olarak MAXQDA

24.5.1 ile elde edilen kelime bulutlarından ve son olarak da fotoğrafa dayalı öykülemeler veri tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırmada kullanılacak yarı yapılandırılmış sorular yazar tarafından hazırlanmış olup, EK'ler kısmında paylaşılmıştır. “Fotoğraflama, objelere, insanlara ve yapılara yönelik görsel keşiflerin söz konusu olduğu bilimsel bir yaklaşım olarak düşünülebilir bu yaklaşımla sosyal yapı içerisindeki saklı bütüncül gerçekliklere yönelik öznellikler temsil edilebilir” (Uygun, 2009). Böylece, araştırmada fotoğraflar kullanarak, veri elde edilmiştir.

3.2 Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Nitel araştırma, disiplinler arası bütüncül bir bakış açısını esas alarak, araştırma problemini yorumlayıcı bir şekilde inceleyen bir yöntemdir (Karataş, 2015). Nitel yöntemler, çoğunlukla katılımcının bakış açısından, deneyim, anlam ve perspektifleriyle ilgili soruları yanıtlamak için kullanılır, nitel araştırma teknikleri arasında, inançları, tutumları ve kavramları araştırmak için odaklanılmış bir konu veya kurumsal bir bakış açısı hakkında görüş almak için yarı yapılandırılmış görüşmeler, metin ve belgelerin analizi yer alır (Hammarberg, Kirkman ve de Lacey, 2016).

3.3 Veri Analizi

Araştırmanın verileri 15 öğrenciyle yapılan iki aşamalı görüşmelerden oluşmuştur. İlk aşamada, elde edilen yarı yapılandırılmış sorulara verilen cevaplar kodlanmış ve temalar oluşturulmuştur. İkinci aşama olan fotoğraf yorumlama kısmında, öğrencilere yanlarında getirmeleri istenen fotoğraflarla ilgili neler düşündükleri sorulmuş ve bu cevaplar bulgu haline dönüştürülmüştür. Öğrencilerle yapılan görüşmeler öğrencilerden alınan onamla ses kaydına alınmış, ses kayıtları Word üzerinden yazıya dönüştürülmüştür. Verilerin güvenilirliğinin sağlanması için bir uzman eşliğinde çapraz kontrol yapılmıştır.

Kodlar mümkün olduğunca katılımcıların gerçek kelimeleriyle ifade edilerek yazılmıştır. Tüm metin kodlandıktan sonra, her bir kodun karşılık geldiği daha üst bir ifade olan temalar belirlenmiştir. Araştırma soruları, cevaplar ve araştırmanın amacı dikkate alınarak katılımcı ifadelerinden kodlama ve temalara uygun şekilde alıntılar elde edilmiş ve her katılımcının verisi bulguya dönüştürülmüştür. 15 katılımcının cevapları ve yorumlarının kodlanarak analiz edilmesiyle ortaya çıkan bu temalar ayrıntılı olarak incelenerek bulgularda anlatılmıştır. Sorular ise; ilgili konu başlıklarına bölünmüştür. Yeşil Yönetimle ilgili olarak ilk başlık Yeşil Yönetim Çağrışımları, ikinci başlık Ülkenin Genel Politikaları üçüncü başlık Türkiye’de Hastanelerde Yapılan Çalışmalar ve son olarak dördüncü başlık Öğrencilerin Hastanelerde Yönetim Pozisyonlarında Gelecekte Yapacakları Çalışmalar olarak toplanmıştır. Sürdürülebilirlik ile ilgili olarak ilk başlık Sürdürülebilirlik Çağrışımları, ikinci başlık Ülkenin Genel Politikaları üçüncü başlık Türkiye’de Hastanelerde Yapılan Çalışmalar ve son olarak dördüncü başlık

Öğrencilerin Hastanelerde Yönetim pozisyonlarında gelecekte yapacakları çalışmalar olarak toplanmıştır. Her başlığın alt temaları bu bölümde incelenmiş öğrencilerin cümlelerine yer verilmiştir. Ayrıca çalışmaya katılan 15 öğrenciye Yeşil Yönetim ve Sürdürülebilirlik ile ilgili akıllarına gelen ilk üç kelime sorulmuş ve bu cevaplar bir araya toplanarak MAXQDA veri analiz programıyla tekrar eden kelimeleri görselleştirme (kelime bulutu) analizi yapılmış bu analizin sonucunda sırasıyla 2, 3, 4 ve 5 kez tekrarlanan sözcükler belirlenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelere ait bu soru ve cevaplar konu ile ilgili önemli temalar elde edilmesine katkıda bulunmuştur. Son olarak öğrencilerin yarı yapılandırılmış görüşmelere getirdikleri fotoğraflar ve bu fotoğraflara yaptıkları yorumlara yer verilmiştir.

3.4 Araştırma Soruları

Araştırmanın ana soruları şu konular bağlamında tasarlanmıştır: yeşil yönetimin ne olduğu, Türkiye’de yeşil yönetim uygulamalarının mevcudiyeti, yeşil yönetim kavramının öğrencilere neyi ifade ettiği, öğrencilerin yeşil yönetim algılarının ne olduğu, öğrencilerin iş hayatlarında geliştirecekleri fikirlerinin olup olmadığı, sürdürülebilirliğin ne olduğu, öğrencilerin sürdürülebilirlik algılarının ne olduğu, sürdürülebilirliğin Türkiye’de uygulama alanlarının neler olduğu ve öğrencilerin sürdürülebilirlik algıları ile iş hayatlarında geliştirebilecekleri fikirlerinin olup olmadığı.

3.5 Araştırma Etiği

Bu araştırmanın etik izni, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik kurulundan alınmıştır. Tüm katılımcılardan yazılı ve sesli onam alınmıştır. Çalışmada katılımcıların isimleri gizli tutulmuş; 1.öğrenci, 2.öğrenci şeklinde öğrencilere numaralar verilmiştir. Öğrencilerden alınan resimlerin kaynakları çalışmada belirtilmiştir. Araştırma yazar ve uzman kontrolüyle verilerin doğruluğu ve güvenilirliği sağlanarak yürütülmüştür.

4. Bulgular

Bu bölümde yapılan görüşmeler sonucunda öğrencilerin Yeşil Yönetim ve Sürdürülebilirlikle ilgili bakış açısı incelenmiştir. İlk olarak yarı yapılandırılmış görüşme soruları incelenmiştir. Sorular ilgili konu başlıklarına, öğrencilerin sorulara verdiği cevaplar ise temalara bölünmüştür. İkinci olarak öğrencilerin yeşil yönetim ve sürdürülebilirlik ile ilgili yarı yapılandırılmış görüşmelere getirdikleri fotoğraflar ve bu fotoğraflara yaptıkları yorumlara yer verilmiştir.

4.1 Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları Bulguları

4.1.1 Yeşil Yönetim Çağrışımları

Yeşil yönetim çağrışımına yönelik görüşmeler ve bulgular Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Yeşil Yönetim Çağrışımına Yönelik Temalar ve İfadeler

TEMA	İFADELER
A-Geri dönüşüm sağlamak	<i>Atıkların geri dönüşümlerini sağlayarak çevreyi korumak...</i> (2.Öğrenci) <i>‘Geri dönüştürülebilirlik çevreyi korumak yeşili korumak ve geleceğe zemin hazırlama.’</i> (8.Öğrenci)
B-Sürdürülebilirlik Politikaları	<i>‘Yapılan politikaların ve uygulamaların sürdürülebilirlik kapsamında doğaya hizmet ederek yapılan yönetim programları projeler geliyor.’</i> (4. Öğrenci) <i>‘Çevre dostu çevreye yakın politikalar ile desteklemek.’</i> (9. Öğrenci) <i>‘Daha doğal, doğalgaz petrol kullanımını azaltıp rüzgar güneş enerjisi daha sürdürülebilir enerjileri kullanmak olabilir...’</i> (13. Öğrenci)
C-Doğayı korumak	<i>‘...Çevremize daha saygılı bir şekilde, bilinçli bir şekilde davranmak yeşil alanlara yeşilliğe zarar vermeden yaşamak çevreyi yeşillendirmeyi çevreyi kirletmemeyi düzgün kullanmayı bilmek.’</i> (3. Öğrenci) <i>‘Etrafımızı yeşillendirmek çevreyi korumak...’</i> (7. Öğrenci) <i>‘İşletmelerin çevreyi koruyarak çevreyi korumayı baz alarak yeni işletmeler üretmesi.’</i> (8. Öğrenci) <i>‘Yeşil yönetim bir şirketin bir şeyler yaparken mesela bir faaliyette bulunurken aynı zamanda çevresini de düşünmesi yani çevresine yönelik, çevresine faydalı faaliyetlerde bulunması mesela bir proje yaparken yeşili koruması.’</i> (11. Öğrenci) <i>‘Özellikle gelecek nesillere onların da kaynakları olan çevreyi korumak amaçlı yapılmış bazı politikalar...’</i> (2. Öğrenci)
D-Doğal kaynakları korumak	<i>‘Doğal kaynakların korunması için yapılan faaliyetler olabilir.’</i> (1.öğrenci) <i>‘Yeşil alanların kontrollü bir şekilde kullanılması.’</i> (6.Öğrenci) <i>Ormanlık alanlardan aldığımız nefesler can geliyor ve bunu işletmeler bazında tüm firmalar sektörler hatta dünya bazında düşünürsek çevreyi kirletmeden iklim koşullarına zarar vermeden üretim tüketim hepsini bir arada çevre dostu şekilde yapmak yani işletmelerin çevreyi ilk olarak baz alması gerekliliği.’</i> (10.öğrenci) <i>Doğaya hak ettiği değeri vermek ...Çok fazla</i>

kullanıyoruz bence kaynaklarımızı ve bunları daha minimalleştirerek doğru kullanıma ulaşmak gerekli.’ (13.öğrenci)

‘Daha çok ağaçlandırma, daha çok oksijen, daha çok ekim yapmak, daha çok tarım alanı...’ (10.öğrenci)

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 1’de belirtilen soruya verilen yanıtlar sonucunda öğrencilerin yeşil yönetim denildiğinde aklına gelenlerden oluşan başlıklar: Geri dönüşüm sağlamak, sürdürülebilirlik çalışmaları, doğayı korumak ve doğal kaynakları korumak olarak listelenmiştir. Geri dönüşüm sağlamak başlığı altında öğrenciler atıkların geri dönüşümünün yapılmasının önemini vurgulamıştır. Ayrıca, geri dönüşümün çevreyi temiz tutmak ve korumak için önemli bir adım olduğundan bahsetmişlerdir. Sürdürülebilirlik politikaları başlığıyla devam edildiğinde, öğrenciler çevre dostu politikaların, sürdürülebilir enerji kaynaklarını kullanmanın petrol kullanımını azaltmanın önemi üzerinde durmuşlardır. Doğayı koruma başlığında ise içinde bulunduğumuz çevreye zarar vermeden yaşamın yollarını aramanın ve ağaçlandırma faaliyetlerinin önemini vurgulamışlardır. İşletmelerin çevreyi koruyacak yönetim tekniklerine başvurmasının üzerinde durmuşlardır. Son olarak, Doğal kaynakları koruma başlığı altında gereksiz kullanımların azaltılması ve çevre dostu üretimlerin yapılması konularına değinilmiştir.

4.1.2 Ülkenin Genel Politikaları Bulguları

Yeşil yönetime ilişkin ülkenin genel politikalarına yönelik görüşmeler ve bulgular Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Yeşil Yönetime İlişkin Ülkenin Genel Politikalarına Yönelik Temalar ve İfadeler

TEMA	İFADELER
A-Devlet Politikaları	<i>‘Devlet politika başlatmıştı politika neticesinde binalar eğer kendi güneş panellerini takarlarsa faturalandırma konusunda bir indirim sağlanacaktı bu tarz politikalar var devlet bir kısmını destekliyor sürdürülebilirlik projeleri için devletin kendi arazilerinde özel bir emlak piyasası var burada satışa tarım arazileri sunuluyor ve sadece bu amaçlar için güneş enerji sistemlerinin kurulması için alanları çok daha ucuz fiyatlara satıyor.’ (4.öğrenci)</i>
	<i>‘Çevreyi ağaçlandırma çevreyi ağaçlandırma politikaları evet ağaçları kesmemek bununla ilgili yasalar var, ormanlarda mangal yasağı...’ (7.öğrenci)</i>

*'Tıbbi atıkların evsel atıkların ayrıştırılması.
İşletmelerde zararlı gazları salınımını
engellenmesi için yapılan uygulamalar yine
fabrikaların çevreye zarar vermemesi için alınan
önlemler ya da caydırıcı cezalar olabilir.'*
(10.öğrenci)

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 2'de belirtilen soruya verilen yanıtlar sonucunda, öğrencilerin Ülkenin politikalarıyla ilgili bilinç düzeylerini ölçmek için sorulan sorunun cevaplarına dayanarak atık yönetimi, ağaçlandırma politikaları ormanlarda ateş yakma yasağı tıbbi atıkların ayrıştırılması fabrika atıklarının zararını engellemek cevapları alınmıştır.

4.1.3 Türkiye'de Hastanelerde Yapılan Çalışmalara Ait Bulgular

Yeşil yönetime ilişkin Türkiye'de hastanelerde yapılan çalışmalara yönelik görüşmeler ve bulgular Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Yeşil Yönetime İlişkin Türkiye'de Hastanelerde Yapılan Çalışmalara Yönelik Temalar ve İfadeler

TEMA	İFADELER
A- Ağaç Dikimi	<i>'Belediyelerin yürüttüğü ağaçlandırma faaliyetleri olabilir.'</i> (9.öğrenci) Belediyelerin parkları ağaçlandırılması...' (15.öğrenci)
B-Atık Yönetimi	<i>'Staj dönemimde şöyle bir satın almada deneyim yaşadım satın alınacak malzemenin içeriğine bakılıyor yeşil yönetim adına hem de insan sağlığına zarar vermemesi adına içeriğindeki maddelerin etkeni etken maddeleri ya da yabancı maddeleri incelenip alınıyor satın almada temin edilecek maddenin önce insan sağlığına daha sonra da hani bir atık olarak değerlendirildiği için çevreye zarar vermemesi adına böyle içeriklerine bakılarak alındığını söyleyebilirim.'</i> (10.öğrenci) <i>'...atıkların toplanması gibi geri dönüşüm gibi...'</i> (11.öğrenci) <i>'Hastanedeki atıklar çok zararlı olduğu için onları doğru düzgün toplayıp imha etmek.'</i> (6.öğrenci)

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 3’te belirtilen soruya verilen yanıtlar sonucunda, öğrencilerin hastanede yapılan çalışmalar ile ilgili sorulan soruya ağaç dikimi ve atık yönetimi başlıklarıyla ilgili kullanılan malzemelerin zararlı kimyasallar içerip içermediği ve belediyelerin yürüttüğü ağaçlandırma faaliyetleri ile ilgili cevaplar gelmiştir.

4.1.4 Öğrencilerin Hastanelerde Yönetim Pozisyonlarında Gelecekte Yapacakları Çalışmalar

Yeşil yönetime ilişkin öğrencilerin hastanelerde yönetim pozisyonlarında gelecekte yapacakları çalışmalara yönelik görüşmeler ve bulgular Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Yeşil Yönetime İlişkin Öğrencilerin Hastanelerde Yönetim Pozisyonlarında Gelecekte Yapacakları Çalışmalara Yönelik Temalar ve İfadeler

TEMA	İFADELER
A-Eğitim	<i>‘Eğitimler verilebilir insanlar eğitilebilir...en azından çevreye karşı duyarlılıklarının arttırır genel olarak çevreyi korumakla ilgili verimliliği arttıracak bilgilendirmeler yapılabilir, biraz daha insanların bilinçli olması sağlanabilir.’ (2.öğrenci)</i>
	<i>‘Hasta ve çalışanlara eğitim vermek... bilinçli bir şekilde olmaları lazım ki bunlar daha sonra gelecek kuşaklara da aktarılsın...Toplumumuzda çok fazla bilgi var ama ne yazık ki doğru bilgi değil önemli olan doğru bilgi bence bu sayede de bilinçli bir toplum olacak bu da sadece yönetim yani yeşil yönetim anlamında da değil bütün alanda doğa için sürdürülebilirlik alanına her şeyi etkileyecektir’ (12.öğrenci)</i>
B-Yenilenemez Kaynakların Dengeli Kullanımı	<i>‘...Enerji tasarrufuyla, güneş panelleri hastanede elektrik tasarrufu sağlamak için...’ (1.öğrenci)</i>
	<i>‘Su kullanımıyla ilgili israf olmasını engellemek adına çalışmalar...’ (3.öğrenci)</i>
C- Geri Dönüşüm	<i>‘Atıkları daha hızlı geri dönüştürebilmek için yeni projeler.’ (8.öğrenci)</i>
	<i>Kullanılan yöntemleri değiştirerek işe geri dönüşümle ilgili daha bilinçli bir çalışan grubu elde etmeye çalışarak...’ (13.öğrenci)</i>
	<i>‘Atıkların ayrıştırılması...’ (14.öğrenci)</i>

D-Doğayı Korumak

'Hastane etrafında yeşil alanlarda insanlar için oluşturmuş yeşil alanların temizliğine dikkat edilmesi...' (3.öğrenci)

'Ürettiğimiz y ada aldığımız ürünün içeriğini bilirsek bilinçli olursak bunu herkes bilirse çevre açısından da çok faydalı olur çünkü çevreye zarar vermemek adına yapılan çok fazla çalışma var içeriklerinin değiştirilmesi gibi.'
(10.öğrenci)

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4'te belirtilen soruya verilen yanıtlar sonucunda, öğrencilerin hastane yönetim pozisyonlarına geldiğinde yapmayı planladıkları çalışmalar ile ilgili eğitim başlığı altında hasta ve çalışanları çevreye duyarlı ve bilinçli olmaları için eğitmek vardır. Yenilenemez kaynakların dengeli kullanımı başlığında ise su israfını engellemek, güneş panelleriyle elektrik enerjisinden tasarruf etmek konularına değinilmiştir. Geri dönüşüm ve Doğayı korumak başlıklarında ise atıkları hızlı dönüştürmek için yeni projeler, geri dönüşümle ilgili bilinçli çalışan grubu elde etmek yeşil alanların temizliğine dikkat etmek, çevreye zarar vermemek ve tüketilen ürünlerin içeriğiyle ilgili bilinçli olmak vardır.

4.1.5 Sürdürülebilirlik Çağrışımları Bulguları

Sürdürülebilirlik çağrışımlarına yönelik görüşmeler ve bulgular Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Sürdürülebilirlik Çağrışımlarına Yönelik Temalar ve İfadeler

TEMA	İFADELER
A-Devamlılık	<i>'Sürdürülebilirlik devamlılık diyebilirim...çevremizi sürdürülebilir devamlı hale getirmemiz için aynı şekilde hani çevremize sahip çıkmamız lazım önemsememiz gerekiyor ki mesela bizden sonraki nesillere de kalabilsin aktarılabilir bunlar bir devamlılık süreklilik oluyor...' (5.öğrenci)</i>
	<i>'Sürdürülebilirlik bir şeyi sürdürmek devamlı olarak kullanmak devamını getirmek...' (7.öğrenci)</i>
	<i>'Sürdürülebilirlik devam etmesi olan bir şeyin sürekli devam etmesi diyebilirim.' (10.öğrenci)</i>
B-Geri Dönüşüm	<i>'Çöpleri geri dönüştürme onun için ayrıştırılmış çöpler ya da sürdürülebilir elektrik...' (3.öğrenci)</i>
	<i>'Geri dönüşüm bir şeyin sürdürülebilir sürekli kullanımı...' (8.öğrenci)</i>

'Geri dönüşüm pet şişe ve sokaklardaki geri dönüşüm kutuları...' (12.öğrenci)

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 5'te belirtilen soruya verilen yanıtlar sonucunda, sürdürülebilirlik denilince öğrencilerin aklına gelen kavramlar devamlılık ve geri dönüşüm olmuştur.

4.1.6 Ülkenin Genel Politikalarına Yönelik Bulgular

Sürdürülebilirlik ile ilgili ülkenin genel politikalarına yönelik görüşmeler ve bulgular Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Sürdürülebilirlik ile İlgili Ülkenin Genel Politikalarına Yönelik Temalar ve İfadeler

TEMA	İFADELER
A- Geri Dönüşüm Çalışmaları	<i>'Atıkların yeniden yapılanması diyebiliriz su şişeleri kağıt dönüşümleri...' 'İzmir'de geri dönüşüm elektrikle ilgili pervaneler...Ankara'da Büyükşehir Belediyesinin yapmış olduğu çöpleri toplama geri dönüşüm ile ilgili çalışmalar...' (1.öğrenci)</i>
	<i>'Geri dönüşüm programları var çöp geri dönüşüm programları İstanbul'da pet şişelere bir getirdiğiniz zaman ödül veren bir sistem...' (4.öğrenci)</i>
	<i>'...atık yönetimi ve geri dönüşüm.' (11.öğrenci)</i>

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 6'da belirtilen soruya verilen yanıtlar sonucunda, öğrencilerin sürdürülebilirlikle ilgili ülkemizde yapılan çalışmalarla ilgili bilgi düzeyi anlaşılacak istenmiş ve öğrenciler bu konuda geri dönüşüm çalışmaları hakkındaki bilgilerini aktarmıştır. Farklı şehirlerdeki çalışmalardan bahseden öğrenciler konuyla ilgili doğru yorumlar getirmiştir.

4.1.7 Türkiye'de Hastanelerde Yapılan Çalışmalara Yönelik Bulgular

Sürdürülebilirlik ile ilgili Türkiye'de hastanelerde yapılan çalışmalara yönelik görüşmeler ve bulgular Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Sürdürülebilirlik ile İlgili Türkiye'de Hastanelerde Yapılan Çalışmalara Yönelik Temalar ve İfadeler

TEMA	İFADELER
------	----------

A-Atık Yönetimi	<i>'Tıbbi malzemelerin ayrıştırılması daha sonra da geri dönüştürülecek olan tıbbi malzemelerin geri dönüşümünün farklı olması kağıtların farklı olması şişelerin farklı olması bununla ilgili çalışmalar...'</i> (3.öğrenci)
	<i>'Tıbbi atıkların ayrılması...'</i> (8.öğrenci)
	<i>'Atıkların ayrıştırılması ve değerlendirilmesi olabilir, pil atıklarının ayrı toplanması...'</i> (13.öğrenci)

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 7’de belirtilen soruya verilen yanıtlar sonucunda, öğrencilerin ülkemizdeki hastanelerde yapılan çalışmalar sorulduğunda atık yönetimi dışında bir yorum gelmemiş ve konuyla ilgili fazla bilgilerinin olmadığı görülmüştür.

4.1.8 Öğrencilerin Hastanelerde Yönetim Pozisyonlarında Gelecekte Yapacakları Çalışmalara Yönelik Bulgular

Sürdürülebilirlik ile ilgili öğrencilerin hastanelerde yönetim pozisyonlarında gelecekte yapacakları çalışmalara yönelik görüşmeler ve bulgular Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Sürdürülebilirlik ile İlgili Öğrencilerin Hastanelerde Yönetim Pozisyonlarında Gelecekte Yapacakları Çalışmalara Yönelik Temalar ve İfadeler

TEMA	İFADELER
A-Geri dönüşüm sağlamak	<i>'Sadece su şişelerini değil kağıt ve camları da ayırmak...'</i> (1.öğrenci)
	<i>'Atık yönetimi çöplerin yönetimi...'</i> (5.öğrenci)
	<i>'Hastane çalışanlarının giydiği kıyafetler dönüştürülebilir ve yemekhane deki atıklar gübre olarak kullanılabilir.'</i> (8.öğrenci)
B-Eğitim	<i>'İnsanların bilinçlendirilmesi, eğitim verilmesi çok önemli bir husus, bilinci sağladığımız zaman geriye kalan politikalar veya planlarımız sırasıyla ilerler.'</i> (2.öğrenci)
	<i>'İnsanları bilinçlendirmek için tabelalar koyulabilir...'</i> (3.öğrenci)
	<i>'İnsanların dikkatini çekecek afişler kullanılabilir.'</i> (5.öğrenci)
C-Ağaçlandırma	<i>'Hastanenin çevresini genel olarak ağaçlandırmaya yönelik çalışmalar...'</i> (15.öğrenci)

'Gelecekteki nesillere yeşil bir çevre sunmak...'(11.öğrenci)

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 8’de belirtilen soruya verilen yanıtlar sonucunda, öğrencilerin hastanelerde yönetim pozisyonlarına gelmesi durumunda sürdürülebilirlikle ilgili yapmak istedikleri projeler 3 başlıkta toplanmıştır. Geri Dönüşüm, Eğitim ve Ağaçlandırma. Geri dönüşüm konusunda atıkların daha fazla ayrıştırılması, yemekhanedeki yemek çöplerinin gübre olarak kullanılması gibi fikirler ortaya atılmıştır. Öğrenciler, eğitim başlığında insanları bilinçlendirmek için eğitimlerin düzenlenmesi, tabela ve afişlerin hazırlanması konularına dikkat çekmiştir.

4.2 Bulut Analizi

4.2.1 Yeşil Yönetim Kavramı Kelime Bulut Analizi

Öğrencilere yeşil yönetim ve sürdürülebilirlik denildiğinde akıllarına gelen kelimeler sorulmuş bu cevapların öğrenciden öğrenciye tekrarı benzerliği saptamak için sıklık analizi (bulut analizi) yapılmış kelimeler şekillerle imgenmiştir.

su doğa enerji
çevre oksijen ağaç

Şekil 1. Yeşil Yönetimde 2 Kez Tekrarlanan Kelimeler

enerji
doğa
su
çevre
ağaç

Şekil 2. Yeşil Yönetimde 3 Kez Tekrarlanan Kelimeler

doğa
su
ağaç
çevre

Şekil 3. Yeşil Yönetimde 4 Kez Tekrarlanan Kelimeler

doğa

Şekil 4. Yeşil Yönetimde 5 Kez Tekrarlanan Kelime

4.2.2 Sürdürülebilirlik Kavramı Kelime Bulut Analizi

güneş
ekonomi
süreklilik
geridönüşüm
yeşil
çevre

Şekil 5. Sürdürülebilirlikte 2 Kez Tekrarlanan Kelimeler

geridönüşüm

Şekil 6. Sürdürülebilirlikte 3 Kez Tekrarlanan Kelime

'Daire içerisinde dünyada bulunan daha çok kullandığımız yapay binalar arabalar bunları görüyoruz hemen dairenin altında 2 tane ok şeklimiz var bunlar aslında geri dönüşümü simgeliyor, sürdürülebilirliğe aslında değiniyor. Dünyanın üzerinde bir şehir kurulmuş yine aynı şekilde binaları görüyoruz ama burada daha önemli bir şeye değinmek istiyorum rüzgar gülü fotoğrafı var burada da yenilenebilir kaynakların verimli bir şekilde kullanıldığını görüyoruz hani yenilenemeyen kaynaklarsa yenilenebilir kullanılan kaynakları görüyoruz görselde bu da en azından atıkları ayrıştırmak çevreye zarar vermemek yenilenebilir kaynakları kullanılarak daha verimli sonuçlar sağlamak...'

Görsel 3. Yenilenebilir Kaynaklara İlişkin Görsel



Kaynak: <https://pin.it/1U15CCjQU>

3.Öğrenci

'Bu alan benim çok dikkatimi çekiyor sürdürülebilir mimarlık adı altında bu alan evlerimiz içerisinde daha çok nasıl sürdürülebilir bir hayat yaşayabiliriz daha sağlıklı daha bilinçli bir şekilde bitkilerle canlılarla daha çok iç içe olup daha bilinçli olmamızı sağlar ve her evde ya da toplumumuzdaki mimari yapıda bence bu yapılmalı...Evin içinde balkonlarında ağaçlar var çeşitli bitkiler var bunlar benim için huzur demek daha çok rahatlamayı daha temiz bir nefes alabilmeyi çağırıştırıyor...'

Görsel 4. Sürdürülebilir Mimarlık Görseli



Kaynak: <https://youtu.be/VGPphDcCZK0?si=BQUOOSUint9NJaaZ>

9.Öğrenci

‘Kutup ayısı var yakıt tankerlerinin üzerinde insanlar yenilemeyen enerjileri kullandığı için kutuplara kadar ulaşmış, yakıt tankerleri devrilmiş denizlere ulaşmış burada gözükiyor zaten onların yaşam alanlarının alınması kutupların eridiğini yavaş yavaş da değil hızlıca eridiğini gösteriyor resmen çöl gibi bir alan var burada fabrikalaşmanın olduğu fabrikalaşmanın zararlarını gösteriyor, kaçmaya çalıştığımız gerçeği anımsatıyor...’

Öğrencilerin fotoğraflarla ilgili düşüncelerini özetleyecek olursak sürdürülebilirlik için fabrikaların canlıların yaşam alanlarına verdiği zararlar, sürdürülebilir mimari tasarımlar, doğal kaynakların dikkatli kullanımı, yenilenebilir alternatiflerin değerlendirilmesi ve bu şekilde gelecek nesillere temiz bir dünya bırakma çabalarına değinilmiştir.

4.3.2 Yeşil Yönetim ile İlgili Öğrenci Görselleri

Görsel 5. Yeşil Yönetim ile İlgili Görsel



Kaynak: <https://climateinsider.com/2024/09/16/electrification-startups-dominate-europes-climate-tech-investments-a-deep-dive/>

7. Öğrenci

'Burada dünyanın fişi yeşillenmiş hani fişi çekersek yeşillikte gidecekmiş gibi...Rüzgâr santralleri var, bisiklet var aslında bisiklet yeşili yani doğayı korumayı simgeliyor kişinin yeşilliğin üstünde olduğunu söylüyor fişi çekersek yeşilliklerin tamamen gideceğine, bu fişin takılı kalması için insanlar buraya elektrik santralleri koymuşlar yeşillendirmişler doğal bir yaşam var...'

Görsel 6. Doğal Kaynak Yaşam Görseli



Kaynak: <https://pin.it/39uMFiqfl>

8. Öğrenci

'Dünyanın yeşillik ve su ve oksijen kaynaklarını maalesef bilinçsiz bir şekilde tükettiğimiz için ileride çok sıkıntılar yaşayabileceğimizi gösteriyor ormanlara zarar verilmesi maalesef dünyayı susuz ve oksijensiz bırakıyor... Şu anki bilinçsiz kullanım yüzünden dünyanın ileriki nesillerin daha fazla oksijene ve suya ihtiyacı olacak fakat maalesef bunu karşılayacak kaynaklar olmayacak Dünya hastalanmış olarak resmedilmiş, oksijene ve suya ihtiyacının olduğunu evreye doğaya zarar verilmemesi gerektiğini gösteriyor zarar verildiği takdirde dünyanın böyle tabiri caizse hastalanarak oksijensiz ve susuz kalacağını gösteriyor o

‘yüzden hani daha fazla yeşil alanlar üretmemiz gerekiyor, yeşil yönetim işletmelerin yeşil yönetime uygun bir şekilde yeni projeler yapması gerektiğini gösteriyor.’

Görsel 7.Yeşil Yönetişim Görseli



Kaynak: <https://www.polipar.com.tr/polipar-cevre-yonetim-sistemi-blog-330>

11.Öğrenci

‘Fabrikalar var, temiz su var hayvan figürü var insanlar var tarım var rüzgâr enerjisi, güneş var insanlar kendi ihtiyaçlarını karşılarken çevreyi koruyor bunu görüyorum mesela su gayet temiz, orada bir hayvan var sağlıklı, bacalardaki yaprak çevre dostu olduğunu yani çevreye fazla zarar vermediğini gösteriyor. Genel olarak aslında insanların ihtiyaçlarını karşılarken hani rüzgâr enerjisini kullanmasının çevreye yararlı olabileceğini kendi ihtiyaçlarını karşılarken aslında yine çevreyi koruyabileceklerini görüyoruz mesela tarım yaparken enerji üretirken hani üretim yaparken yine çevreyi düşünebileceklerini görüyoruz.’

Görsel 8. Sürdürülebilir Üretim Görseli



Kaynak: <https://www.teenvogue.com/story/how-to-start-living-low-or-no-waste>

14.Öğrenci

'...Fotoğrafta muz kalıntıları var işte soğan kalıntıları yani yemek artıkları kalıntıları var ve bunları biz genelde çöpe atıyoruz ama bunlar aslında çöpe atmayıp ayrıştırıp işte gübre yapılabilir sürdürülebilir olur yemek yapıyoruz bir sürü şey atık çıkıyor ve hepsi çöpe gidiyor aslında çöpe gitmemesi gerektiğini bildiğim ve düşündüğüm için bu fotoğrafı seçtim. Her evde bu atıklar ayrılrsa daha sürdürülebilir olur hayatımız...'

Görsel 9. Çevresel Atık Görseli



Kaynak: <https://www.riskeducation.org/environmental-strategist/ces-spinning-pollution-graphic/>

4. Öğrenci

'Bu fotoğraf dünyanın iki farklı yanını temsil ediyor aslında bir yanı gerçekten çok kaotik bir ortam inanılmaz hırçın kullanılmış doğa ama en azından bir tarafı böyle daha çevreci yarı yarıya betimlenmiş , iyi yüzüyle kötü yüzünü gösteriyor aslında...Sistemin ne kadar kötü çalıştığını imgeliyor şu anda fotoğrafın bir olumlu bir de olumsuz kısmı var yani olumlu kısmı gerçekten sürdürülebilirlik çalışmalarının doğru yapıldığı çok daha yeşil çok daha güzel çok daha barışçıl bir dünya gösteriyor bize ama diğer kısmı çok daha karamsar çok daha kirli ve kaotik bir dünyaya gösteriyor.'

Öğrencilerin yeşil yönetim konusundaki fotoğraflarla ilgili düşüncelerini özetlendiğinde; doğayı korumanın önemine, yeşili sürdürmenin gerekliliğine, atık yönetiminin sağlanmasına ve dünyaya iyi bakılmaz ise kaotik karanlık bir dünyanın beklediğine, tam tersi durumda ise sürdürülebilirlik çalışmalarının doğru yapılmasının yeşil yönetimin doğru uygulanmasının dünyayı ne kadar güzelleştireceğine değinmişlerdir.

5. Tartışma

“Sürdürülebilir kentleşme yaklaşımı, kentin geleceğine ilişkin kararların ilgili tüm yerel grupların katılımı ile alınmasını ve uygulanmasını öngörmektedir” (Karakurt Tosun, 2009). Sağlık yönetimi öğrencilerinden alınan cevaplardan elde edilen bulgularda bunu destekler niteliktedir. Sürdürülebilir mimari, doğal kaynakların dikkatli kullanımı ve yenilenebilir alternatiflerin araştırılması yönetime ilişkin kararlar için önem arz etmektedir. Çevre yönetimi alanındaki temel bir soru, yeşil yönetimin neden önemli olduğudur. Genel olarak, iş etiği ve sosyal sorumluluk ve özellikle çevre yönetimi, karar vericiler tarafından dikkate alınmalıdır. Doğal çevreye bağlılık, mevcut rekabet senaryoları içinde stratejik bir konu haline gelmiş olup firmalar, sorumlu ve daha yeşil olmak için artan bir baskıyla karşı karşıyadır (Molina-Azorín, Claver-Cartes, Lopez-Gamero ve Tari, 2009).

Elde edilen bulgular doğayı korumanın öneminden yeşil yönetimin doğru uygulanmasının öneminden bahsetmiştir. Ulaşılan sonuçlara göre, kaotik ve kirli bir dünyada yaşamak istemeyen genç neslin bu konuyu yönetimler için stratejik bir hale getirdiği çıkarılabilir. Yeşil yönetim birçok nedenle önemlidir. Ancak temel olarak, insanlar yöneticilerin kaynakları akıllıca ve sorumlu bir şekilde kullanmasını, çevreyi korumasını, insanların tükettiği nihai ürünlerde bulunan hava, su, enerji, mineral ve diğer malzemelerin miktarını en aza indirmesini, bu ürünleri mümkün olduğunca geri dönüştürmesini ve yeniden kullanmasını, doğayı yenilemek için doğadan yararlanmaktansa bu ürünleri yeniden kullanmasını, doğanın sakinliğine, huzuruna ve güzelliğine saygı göstermesini, iş yerinde ve topluluklarda insanlara zarar veren toksinleri ortadan kaldırmasını bekledikleri için önemlidir (Marcus ve Fremeth, 2009). Araştırmanın bulguları bu cümleyi desteklemektedir. Yenilenebilir kaynakların maksimum kullanımına rağmen, elektrik enerjisinin dağıtımı ve tedariki için sistemde barındırılacak gömülü ve muhtemel olarak kesintili üretimin oranı üzerine devam eden bir tartışma bulunmaktadır (Clift, 2007). Öğrenciler çevre dostu politikaların, sürdürülebilir enerji kaynaklarını kullanmanın petrol kullanımını azaltmanın önemi üzerinde durmuşlardır.

6. Sonuç

Sürdürülebilirlik ve yeşil yönetim alanlarında bilinç düzeyinin önemi önceki kısımlarda bahsedilmiş olup, bu alanda büyük yeri olan hastanelerin doğal olarak geleceğin hastane yöneticilerinin konuyla ilgili düşünceleri aktarılmış ve bilgi düzeyi hakkında çıkarımlar yapılmıştır. İlk olarak, sürdürülebilirlik konusunda sağlık yönetimi öğrencilerinin hastanelerde yapılan çalışmalar hakkında fazla bilgileri olmadığı saptanmıştır. Buna karşın, öğrencilerin sürdürülebilirlik denildiğinde atık yönetimi ve bunların geri dönüşümü konusundaki düşünceleri literatürle uyum sağlar niteliktedir. Ayrıca, öğrencilerin ülkemizde yapılan geri dönüşüm faaliyetleriyle ilgili verdiği bilgiler incelenmiş ve bu konudaki bilgi düzeylerinin yeterli olduğu kanısına varılmıştır. Öğrencilerin yeşil yönetim denildiğinde hastanelerde yapılan çalışmalarla ilgili bilgi düzeyi yeterli bulunup bulgularda ispatlanmıştır. Öğrenciler yeşil yönetim konusunda organizasyonun çevreyi koruyacak yönetim tekniklerine başvurmasının önemini vurgulamış, devlet ve organizasyonların ayrıca organizasyonların en küçük yapı taşı olan insanların doğayı korumasının ve doğal kaynakların kullanımıyla ilgili tasarruflarının önemine dikkat çekmişlerdir.

7.Sınırlılıklar

Her bilimsel araştırmada olduğu gibi bu araştırmanında bazı sınırlılıkları mevcuttur. Araştırma tek yönlü bir bakışı incelediğinden evren ve örnekleme kısıtlıdır. Gelecek araştırmalar farklı branşlardaki öğrenci veya çalışanların verilerini inceleyebilir. Ayrıca, yeşil yönetim ve sürdürülebilirlik üzerinde yeni durulmaya başlanmış konular olduğundan alanyazın sınırlıdır. Araştırma konuyla ilgili rapor ve makaleleri incelemiştir. Gelecek araştırmalar konuyla ilgili tez ve projeleri de inceleyebilir.

Kaynakça

- Altuntaş, C., ve Türker, D. (2012). Sürdürülebilirlik tedarik zincirleri: sürdürülebilirlik raporlarının içerik analizi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(3), 39–64. <https://doi.org/10.07.2012>
- Benson, M. H., ve Craig, R. K. (2014). The end of sustainability. *Society and Natural Resources*, 27(7), 777–782. <https://doi.org/10.1080/08941920.2014.901467>
- Çakanel, Z., İrmış, A. ve Çoban Kumbalı, H. (2022). Üniversitelerde yeşil yönetim üzerine bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(2), 1209–1238. <https://doi.org/10.30798/makuiibf.1033657>.

- Clift, R. (2007). Climate change and energy policy: The importance of sustainability arguments. *Energy*, 32(4), 262–268. <https://doi.org/10.1016/j.energy.2006.07.031>
- Erdirençelebi, M., ve Karakuş, G. (2018). İşletmelerin yeşil yönetim algılarının işletme performansı üzerindeki etkisini ölçmeye yönelik bir araştırma -. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 10(4), 681–704. <https://doi.org/10.20491/isarder.2018.543>
- Garzella, S., ve Fiorentino, R. (2014). An integrated framework to support the process of green management adoption. *Business Process Management Journal*, 20(1), 68–89. <https://doi.org/10.1108/BPMJ-01-2013-0002>
- Goodland, R. (1995). The concept of environmental sustainability. *Annual Review of Ecology and Systematics*, 26, 1–24. <https://about.jstor.org/terms>.
- Hammarberg, K., Kirkman, M., ve De Lacey, S. (2016). Qualitative research methods: When to use them and how to judge them. In *Human Reproduction*, 31(3), 498-501. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/humrep/dev334>.
- Heinberg, R. (2010). The post carbon reader series: Foundation concepts what is sustainability? In *The Post Carbon Reader; Managing the 21st Century's Sustainability Crises*. Post Carbon Institute. <http://www.postcarbonreader.com>.
- Jamieson, D. (1998). Sustainability and beyond. *Ecological Economics*, 24, 183-192.
- Jones, P., Clarke-Hill, C., Comfort, D., ve Hillier, D. (2008). Marketing and sustainability. *Marketing Intelligence & Planning*, 26(2), 123–130. <https://doi.org/10.1108/02634500810860584>.
- Karakurt Tosun, E. (2009). Sürdürülebilirlik olgusu ve kentsel yapıya etkileri. *Paradoks, Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 5(2). <https://www.researchgate.net/publication/338448336>.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimler nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kurt, Z. (2024). Yeşil yönetim anlayışı ile ilgili çalışmaların bibliyometrik analizi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(2), 583–593. <https://doi.org/10.33206/mjss.1435771>.

- Marcus, A. A., ve Fremeth, A. R. (2009). Green management matters regardless executive overview. In *Academy of Management*, 23(3), 17-26.
<http://www.globalreporting.org>.
- Molina-Azorín, J. F., Claver-Cortés, E., López-Gamero, M. D., ve Tarí, J. J. (2009). Green management and financial performance: A literature review. *Management Decision*, 47(7), 1080–1100.
<https://doi.org/10.1108/00251740910978313>.
- Packalén, S. (2010). Culture and sustainability. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 17(2), 118–121.
<https://doi.org/10.1002/csr.236>.
- Raharjo, K. (2019). The role of green management in creating sustainability performance on the small and medium enterprises. *Management of Environmental Quality: An International Journal*, 30(3), 557–577.
<https://doi.org/10.1108/MEQ-03-2018-0053>.
- Şen, H., Kaya, A., ve Alpaslan, B. (2018). Sürdürülebilirlik üzerine tarihsel ve güncel bir perspektif. *Ekonomik Yaklaşım*, 29(107), 1-47.
<https://doi.org/10.5455/ey.39101>.
- Sutton, P. (2004). A Perspective on environmental sustainability?. Paper on the Victorian Commissioner for Environmental Sustainability, 1, 32.
<http://www.green-innovations.asn.au/>
- Taylor, S. R. (1992). Green management: The next competitive weapon. *Futures*, 24(7), 669-680.
- Uygun, M. (2009). *Alışveriş merkezlerindeki tüketici deneyimlerinin fotoğraflara dayalı öykülemeler yoluyla incelenmesi*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi.
- Yeni, O. (2014). Sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma: Bir yazın taraması. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(3), 181–208.

Ekler

EK1- Yarı Yapılandırılmış Görüşme Sırasında Kullanılan Açık Uçlu Sorular

- 1-Yeşil Yönetim ne demek?
- 2-Yeşil Yönetim size neler çağrıştırıyor?
- 3-Yeşil yönetim denildiğinde aklınıza gelen ilk 3 kelime nedir?

4-Ülkemizde Yeşil Yönetim'e örnek ne olabilir?

5-Türkiyede hastanelerde Yeşil Yönetim için yapılan çalışmalardan haberdar mısınız?

6-Bir hastanede satın alma, kalite veya diğer hastane yönetim alanlarından birinde çalışmaya başladığınızı varsayın yeşil yönetim uygulamalarına nasıl katkı sağlayabilirsiniz? Bu katkının topluma faydaları neler olur?

7-Sürdürülebilirlik ne demek?

8- Sürdürülebilirlik kelimesi size neler çağrıştırıyor?

9- Sürdürülebilirlik denildiğinde aklınıza gelen ilk 3 kelime nedir?

10-Ülkemizde Sürdürülebilirliğe örnek ne olabilir?

11-Türkiyede hastanelerde Sürdürülebilirlik için yapılan çalışmalardan haberdar mısınız?

12-Bir hastanede satın alma, kalite veya diğer hastane yönetim alanlarından birinde çalışmaya başladığınızı varsayın Sürdürülebilirlik uygulamalarına nasıl katkı sağlayabilirsiniz? Bu katkının topluma faydaları neler olur?

Etik Beyanı: Yazar, bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu beyan etmektedir. Çalışma projesi için, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu tarafından 22.05.2024 tarihli toplantıda onay verilmiştir. Bilimsel etik konuları ile ilgili aksi bir durumun tespiti halinde tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına ait olup, Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır.

An Examination of Health Management Students' Perception of Green Management and Sustainability

Extended Abstract

1. Introduction

Green management is a management style that has applications in all business functions, such as green production, green human resources activities, green marketing activities, green accounting activities, and green R&D activities. There are different studies in the literature on the sub-units of green business and their analyses using the bibliometric analysis method (Kurt, 2024). Green management is a management approach that requires the commitment of all members of the organization from top management to the production level (Taylor, 1992).

The green management approach means that a business operates with environmental responsibility. Green management methods are based on long-term evaluations of environmental protection and economic growth. Sustainability includes a series of measures such as effective and efficient use of natural resources, reducing waste, protecting the environment, and increasing global welfare. The sustainable development approach of the modern world does not only include environmental issues; it is also an approach that covers a wide range of sectors such as business, energy, agriculture, transportation, construction, education and health. Sustainable development encourages innovation while guiding future decisions of the society; it offers innovative solutions in the transformation process. This is a subject that requires not only corporate responsibility but also individual and national responsibility. In every field where this approach is adopted, it is aimed to support economic growth, environmental development, social welfare, and efficient use of resources. In this way, it will be possible to leave a more livable world for future generations.

2. Method

This study is based on 15 interviews with undergraduate students for Health Management undergraduate students in Ankara. In this study, interviews were conducted with students in the health management department, open-ended questions were asked, and the answers to these questions were combined under main headings and interpreted, and metaphorical examinations were made. In addition, students were asked to bring visuals (photographs) based on photography regarding the ideas that the relevant study aroused in the students, and narratives (texts) within the scope of these photographs were created.

3. Findings

According to Karakurt Tosun (2009), the sustainable urbanization approach foresees those decisions regarding the future of the city should be taken and implemented with the participation of all relevant local groups. The findings obtained from the answers received from the health management department students support this.

A fundamental question in the field of environmental management is why green management is important; in general, business ethics and social responsibility, and especially environmental management, should be taken into consideration by decision makers (Molina-Azorín et al., 2009). The findings obtained from our sample mentioned the importance of protecting nature and the importance of the correct implementation of green management. According to the results we obtained, it can be concluded that the young generation, who do not want to live in a chaotic and polluted world, has made this issue a strategic issue for managements.

4. Conclusion and Discussion

Although there is a large body of knowledge about interorganizational networks and green management, less is known about interorganizational networks targeting green innovations, hence the need to systematize the scientific literature on them.

The importance of awareness in the areas of sustainability and green management has been mentioned in previous studies, and the thoughts of future hospital managers on the subject, which have a significant place in this field, have been conveyed and inferences have been made about the level of knowledge.

The increasing effects of global warming and climate change reveal the importance of going green and sustainability studies in management. A well-established service sector such as the health sector has a significant share in going green. In this context, it is essential for future healthcare managers to have knowledge about green management and sustainability and to apply this knowledge in their future professional lives.

Green management is important because it is expected from managers to use resources wisely and responsibly; to protect the environment; to minimize the amount of air, water, energy, minerals, and other materials found in the final products consumed by people; and to recycle and reuse these products as much as possible (Marcus and Fremeth, 2009). Our results from the research support the findings of Marcus and Fremeth (2009).

According to Clift (2007), despite the maximum use of renewable resources, there is an ongoing debate on the proportion of embedded and potentially intermittent generation that can be accommodated in the system for the distribution and supply of electrical energy. In this context, health management students have emphasized the importance of environmentally friendly policies, used sustainable energy sources, and reduced oil use.